

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

I PARAGRAFOV FORUM ZA KOORDINATORE ZA FUK U JAVNOM SEKTORU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Belma Islamović, dipl.iur

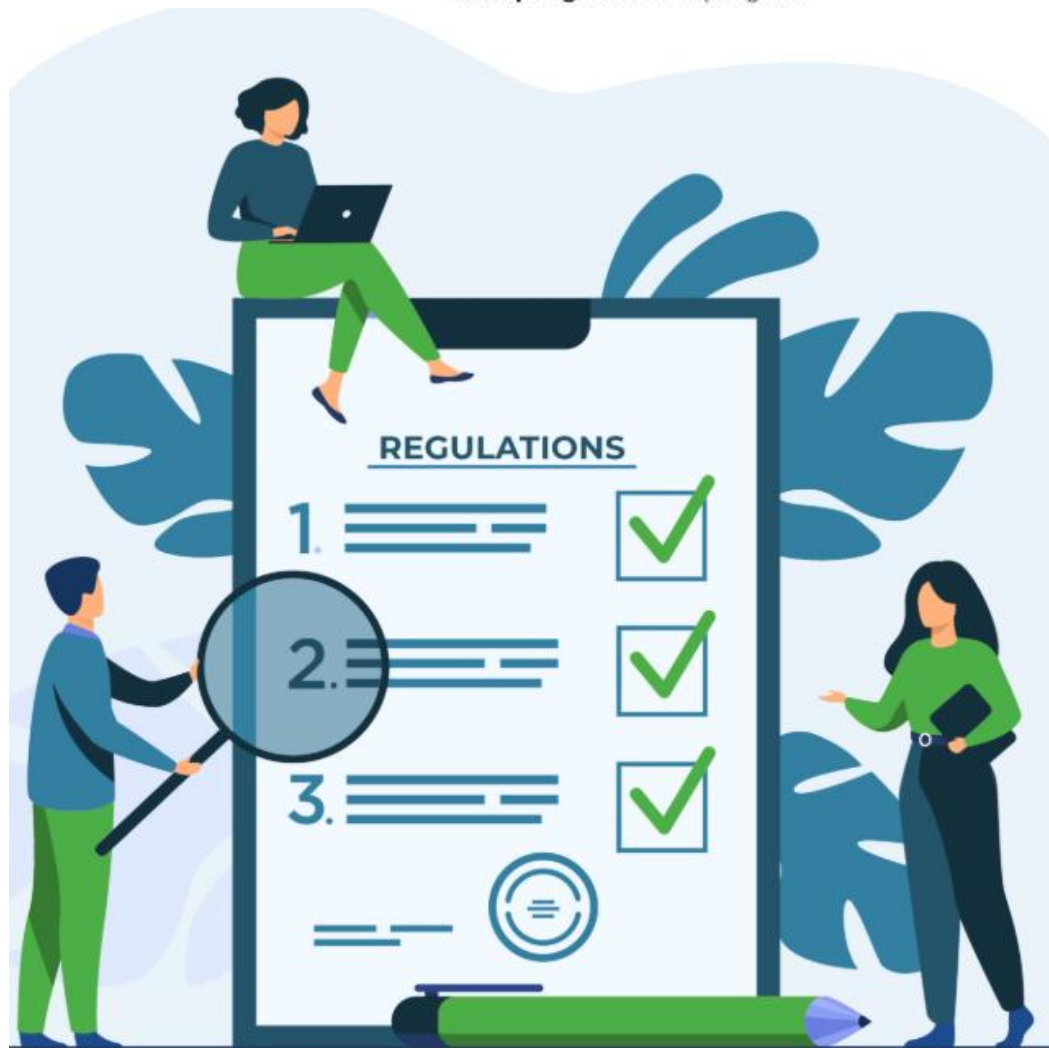
SADRŽAJ PREZENTACIJE

- ❖ Preduslovi i bitni koraci za uspostavu i razvoj adekvatnog sistema FUK u javnom sektoru
- ❖ Godišnje izvještavanje o funkcionisanju sistema FUK: unaprijeđenje propisanih obrazaca i načina izvještavanja
- ❖ Izrada planova razvoja FUK: inkorporiranje stvarnih potreba organizacije za boljim sistemom internih kontrola

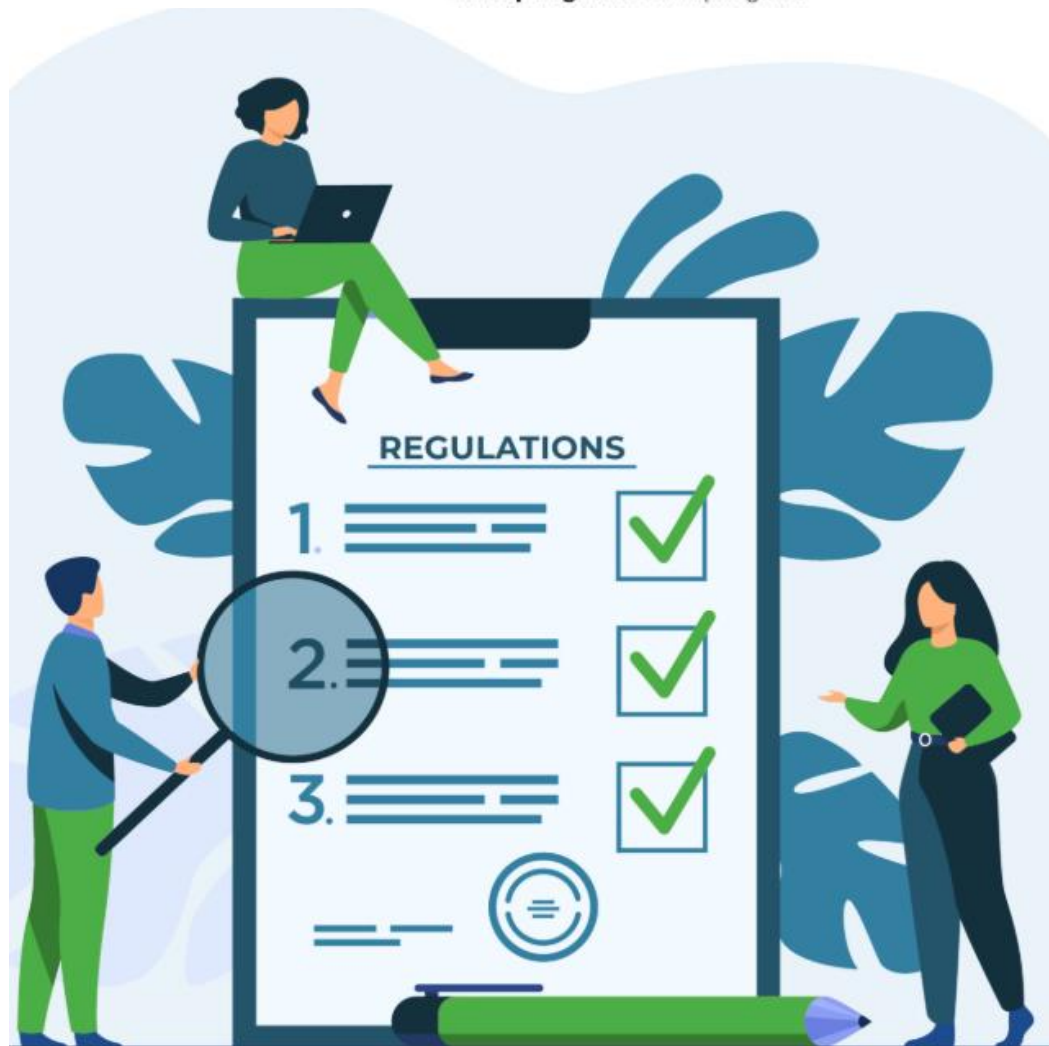

AGENDA

- **Strategija razvoja sustava internih finansijskih kontrola u javnom sektoru u Federaciji 2021-2027**, sa pripadajućim Akcijskim planom (Strategija PIFC 2021-2027.)
- **Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 38/16)
- **Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine** „Službene novine Federacije BiH“, br. 6/17, 3/19 i 37/24)

- **Standardi interne kontrole u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/16)
- **Smjernice za razvoj upravljačke odgovornosti u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine FBiH“ broj: 30/21)
- **Smjernice za upravljanje rizicima u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/22)
- **Priručnik za finansijsko upravljanje i kontrolu u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine FBiH“ broj: 46/23)

PREDUSLOVI I BITNI KORACI ZA USPOSTAVU I RAZVOJ ADEKVATNOG SISTEMA FUK U JAVNOM SEKTORU

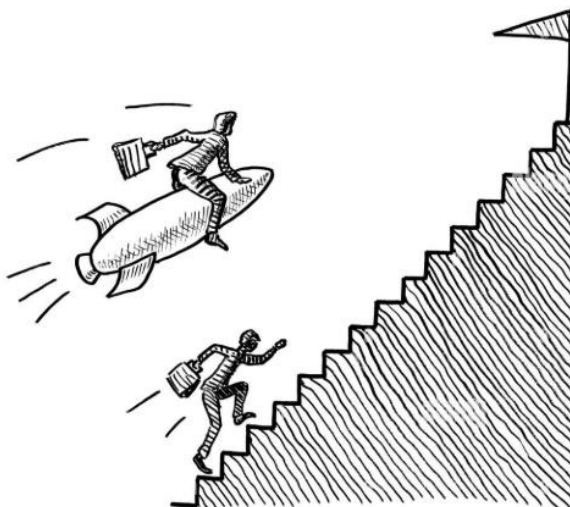
Za uspostavu dobrog sistema internih kontrola u organizaciji javnog sektora, potrebno je ispuniti više ključnih **preduslova**

JASAN REGULATORNI OKVIR

- Postojanje zakona i propisa koji definišu odgovornosti u vezi s internim kontrolama (Zakon o FUK)
- Usklađenost sa međunarodnim standardima (COSO okvir)

*Šta nam
treba?*

PODRŠKA UKOVODSTVA

- Posvećenost najvišeg rukovodstva uspostavljanju i održavanju sistema internih kontrola
- Promoviranje integriteta, etičkog ponašanja i odgovornosti

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

ORGANIZACIONA STRUKTURA I JASNE ODGOVORNOSTI

- Precizno definirani zadaci, odgovornosti i nadležnosti na svim nivoima
- Postojanje koordinatora za FUK i obuhvaćenost funkcijom revizije/interne revizije i

Šta nam
treba?

OBUČENO I KVALIFIKOVANO OSOBLJE

- Kontinuirana edukacija zaposlenih o internim kontrolama, rizicima i značaju 3E
- Angažovanje kadrova sa odgovarajućim znanjima iz relevantnih oblasti

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

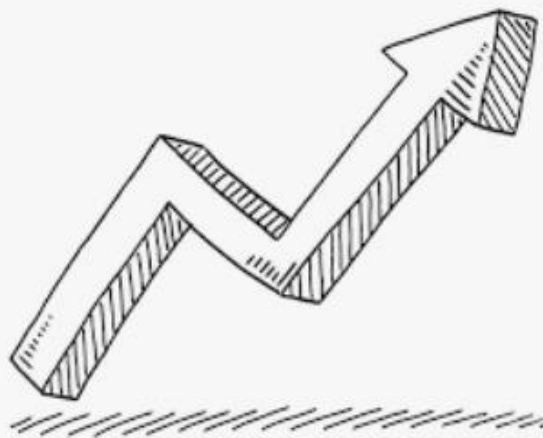

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA

- Identifikacija i procjena rizika po ostvarenje ciljeva organizacije
- Uvođenje kontrolnih aktivnosti koje minimizuju te rizike

*Šta nam
treba?*

ODGOVARAJUĆA INFORMACIONA INFRASTRUKTURA

- Efikasni informacioni sistemi koji podržavaju obradu podataka, izvještavanje i praćenje kontrola
- Mehanizmi za zaštitu podataka i sprječavanje zloupotreba.

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

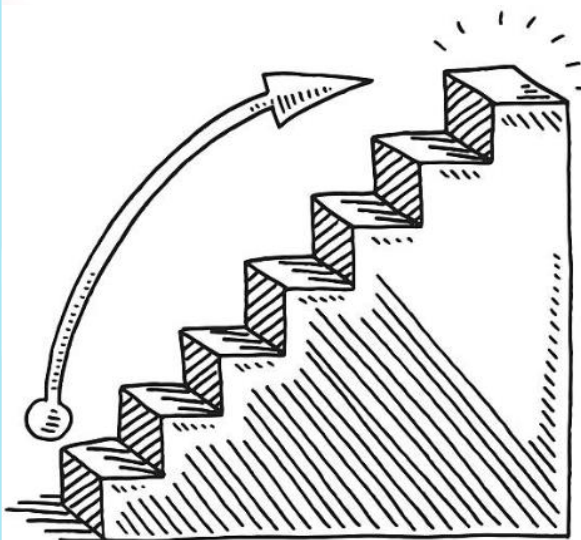

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

TRANSPARENTNOST I ODGOVORNOST

- Mehanizmi za praćenje i izvještavanje o radu (npr. javni izvještaji, eksterni nadzor)
- Kultura odgovornosti za rad i trošenje javnih sredstava

*Šta nam
treba?*

MEHANIZMI NADZORA I EVALUACIJE

- Interna i eksterna revizija, kao i redovno praćenje i evaluacija efikasnosti kontrola
- Mehanizmi za prijavu nepravilnosti

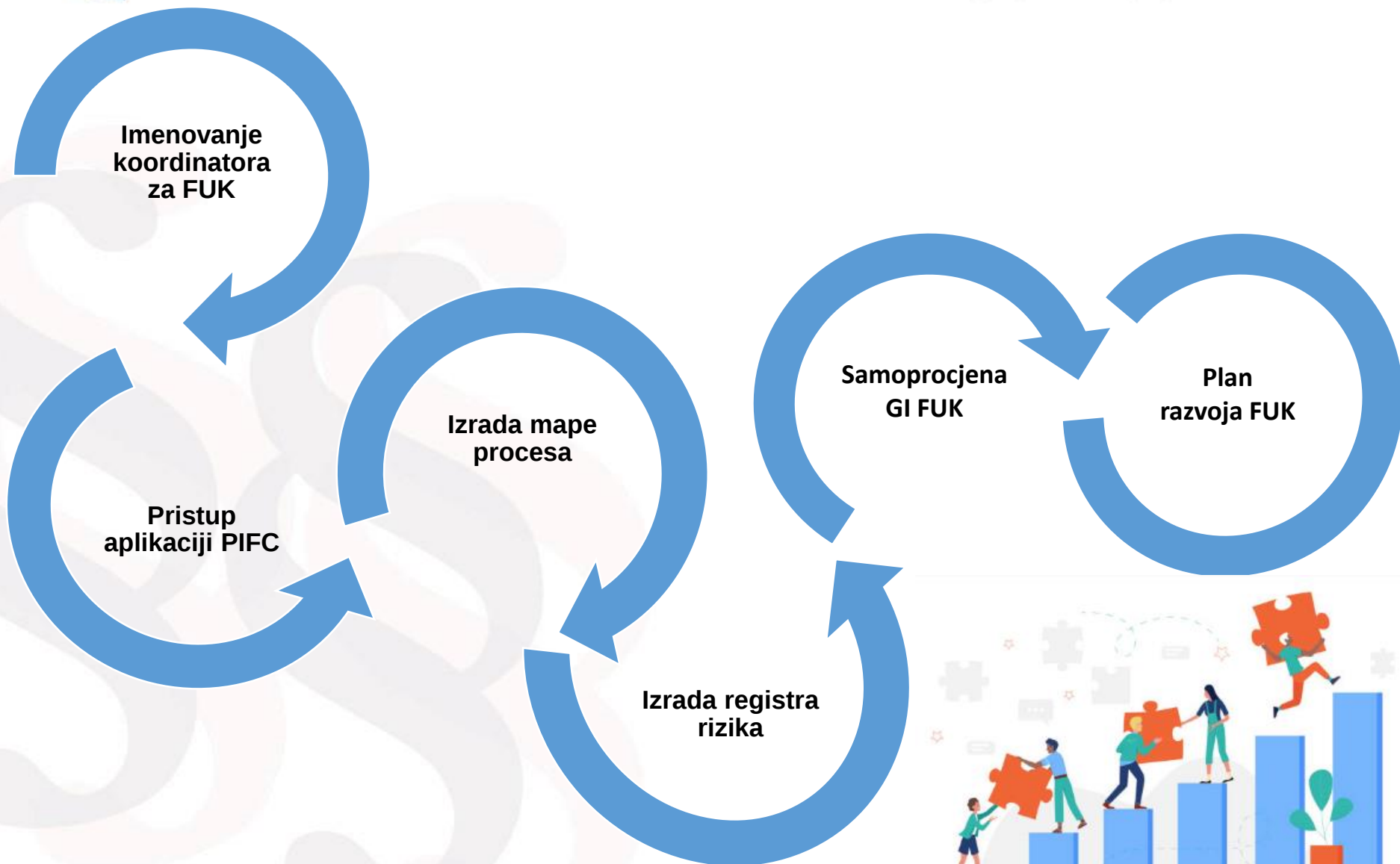

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

Izvještavanje o FUK

IV. IZVJEŠTAVANJE O SISTEMU FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA I OCJENA SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE

Član 10.

(Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema FUK)

- (1) Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema FUK (u daljem tekstu: GI FUK) predstavlja izvještaj korisnika javnih sredstava iz člana 14. stav (1) Zakona o FUK o stanju sistema FUK za prethodnu godinu koji se podnosi na propisanom obrascu, a sadrži opće podatke o organizaciji i popunjen upitnik za samoprocjenu sistema FUK.

Izvještavanje o funkcionisanju sistema FUK za 2024. godinu je provedeno na način da su korisnici unijeli podatke u aplikaciju PIFC, izvršili ispis iz aplikacije i isti potpisan i protokolisan dostavili nadležnom organu.

DOPUNA:

U članu 10. u stavu (1) u četvrtom redu iza riječi: „koji se“ dodaju se riječi: „unos u aplikaciju PIFC prema uputama Federalnog ministarstva finansija i“.

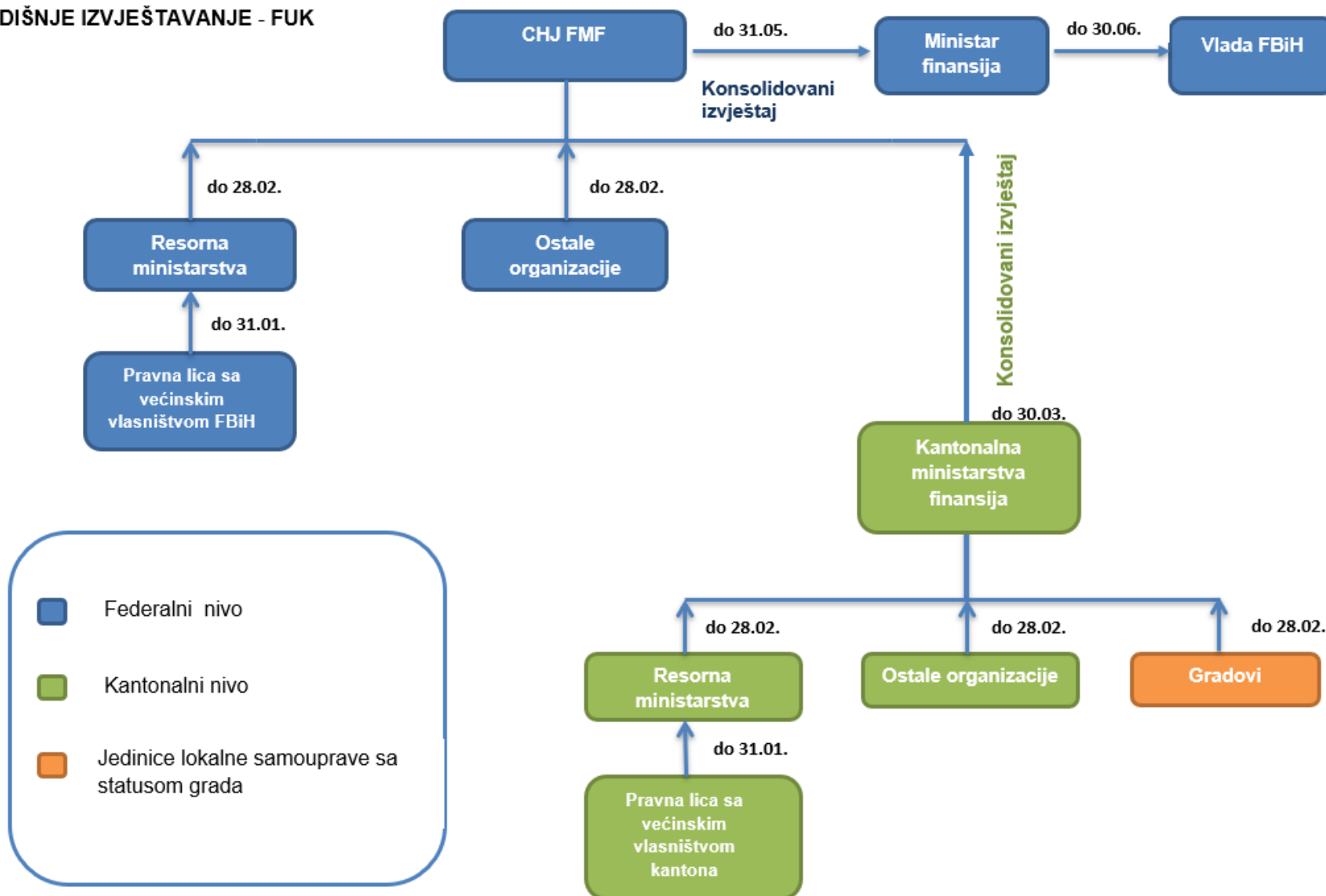

Izveštavanje o FUK

- Dosadašnji Prilozi 1 i 2 (obraci za izveštavanje o FUK) postali su Prilog 3. i Prilog 4 i sadrže nova pitanja uz smanjeni broj pitanja u okviru godišnjeg izveštavanja.
- Broj pitanja je sa 123 smanjen na 82, pitanja su usklađena dodatno sa zahtjevima Standarda interne kontrole u javnom sektoru u FBiH.

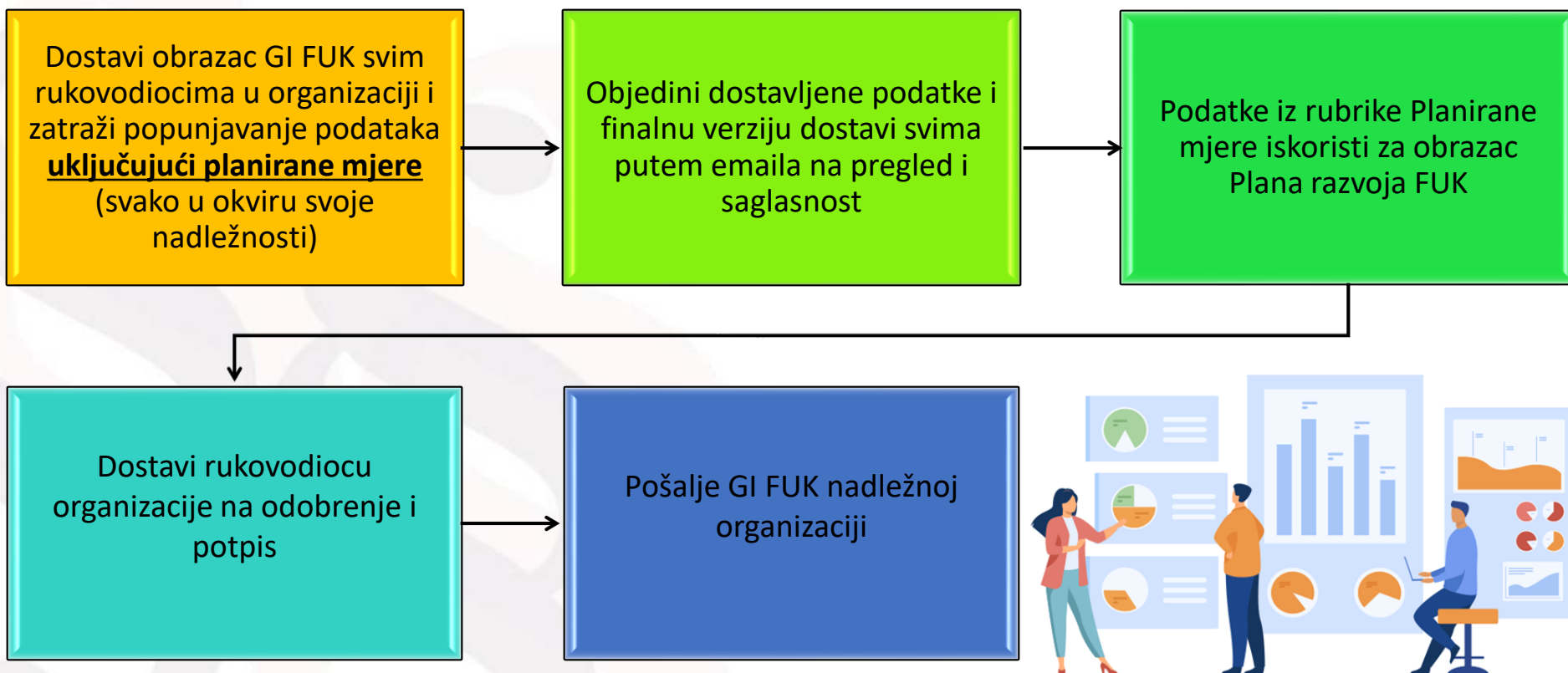

GODIŠNJE IZVJEŠTAVANJE - FUK

Koordinaciju izrade GI FUK u organizaciji provodi
koordinator za FUK tako što:

Obaveza planiranja razvoja FUK postoji od 2017. godine kada je donesen Pravilnik o provođenju FUK

Član 6.

(Planiranje uspostavljanja i razvoja FUK)

- 1) Korisnici javnih sredstava u obavezi su planirati aktivnosti na uspostavljanju i razvoju FUK, u skladu sa Standardima interne kontrole iz člana 4. ovog pravilnika.
- 2) Planiranje uspostavljanja i razvoja FUK iz stava (1) ovog člana vrši se na godišnjem nivou i sadrži pregled aktivnosti koje se poduzimaju u cilju rješavanja:
 - a) uočenih nedostataka prilikom izrade Godišnjeg izvještaja o funkcionisanju sistema FUK,
 - b) uočenih nedostataka prilikom izrade Izjave o fiskalnoj odgovornosti,
 - c) nalaza i preporuka Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH,
 - d) nalaza i preporuka interne revizije,
 - e) drugih mjera predviđenih za dalji razvoj FUK.

PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE O RAZVOJU FUK

Uvedena su dva nova obrasca koja će olakšati planiranje i praćenje mjera za unaprijeđenje sistema internih kontrola u organizaciji:

- Prilog 1-Plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole
- Prilog 2-Izvještaj o relizaciji plana za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole
- Navedeni obrasci su direktno povezani sa dijelom obrasca GI FUK (Mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po coso komponentama) i popunjavaju se preuzimanjem mjera navedenih u GI FUK, a po potrebi dopunjavaju i ostalim aktivnostima.

PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE O RAZVOJU FUK

- Praksa je pokazala da najveći broj korisnika ne izrađuje planove, a pojedine organizacije javnog sektora koje to rade, vrlo često izrađuju dokumente koji su preobimni, sadrže irelevantne podatke i sami su sebi svrha.
- Zbog toga je CHJ u namjeri praktične pomoći korisnicima predvidjela dva obrasca pomoću kojih će organizacije javnog sektora na jednostavan način ispuniti svoju obavezu iz člana 6. i imati svake godine koncizne i unificirane planove razvoja FUK koje će na također jednostavan način pratiti u fazi izvještavanja o sistemu FUK.

(potpis koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu)

(potpis rukovodioca organizacije i pečat)

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

Prilog 1 - Plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole

NAZIV ORGANIZACIJE					
PLAN ZA RAZVOJ FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE ZA _____. GODINU					
R/br.	COSO ELEMENT	PLANIRANA MJERA	ODGOVORNA ORGANIZACIONA JEDINICA	ROK ZA REALIZACIJU MJERE	NAPOMENA

Mjesto i datum

Rukovodilac organizacije

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

Prilog 2 – Izvještaj o realizaciji plana za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole

NAZIV ORGANIZACIJE						
IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PLANA ZA RAZVOJ FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE ZA _____. GODINU						
R/br.	COSO ELEMENT	PLANIRANA MJERA	ODGOVORNA ORGANIZACIONA JEDINICA	ROK ZA REALIZACIJU MJERE	STATUS REALIZACIJE (Da/Ne/U toku)	NAPOMENA

Mjesto i datum

Rukovodilac organizacije

- Kako treba izgledati plan razvoja FUK?
- Koliko obiman treba biti dokument razvoja FUK?
- U kojem vremenskom periodu se plan razvoja FUK donosi?
- Treba li biti potpisan/formalan?

Prilog 1 - Plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole

NAZIV ORGANIZACIJE		ORGANIZACIJA XY			
PLAN ZA RAZVOJ FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE ZA 2025. GODINU					
R/br.	COSO ELEMENT	PLANIRANA MJERA	ODGOVORNA ORGANIZACIONA JEDINICA	ROK ZA REALIZACIJU MJERE	NAPOMENA
1.	KONTROLNO OKRUŽENJE	Pri narednom ažuriranju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji zadužiti Službu za pravne poslove za nadzor primjene Etičkog kodeksa.	Služba za pravne poslove	30.06.2025.	
2.	KONTROLNO OKRUŽENJE	Dopuniti postojeće relevantne interne akte sa odredbama u vezi sukoba interesa.	Služba za pravne poslove	30.06.2025.	
3.	KONTROLNO OKRUŽENJE	Zadužiti Službu za pravne poslove da sačini plan obuka na nivou organizacije.	Služba za pravne poslove	30.06.2025.	Uzeti u razmatranje objavljeni Plan i program obuka ADSFBiH za 2025. godinu
4.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	Sačiniti registar rizika.	Koordinator za upravljanje rizicima	30.11.2025.	
5.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	Odrediti organizacionu jedinicu/osobu unutar Općine kojoj zaposleni mogu prijaviti sumnju na nepravilnosti i/ili prevare	Sekretar	31.12.2025.	
6.	KONTROLNE AKTIVNOSTI	Preispitati potrebu za ažuriranjem postojećih procedura	Služba za pravne poslove	31.12.2025.	
7.	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA	Donijeti IT sigurnosnu proceduru u organizaciji.	Odsjek za IT	31.12.2025.	
8.	PRAĆENJE I PROCJENA	Predvidjeti važećim internim aktima povremeno obavljanje naknadne kontrole po nalogu rukovodioca.	Odsjek za dodjelu grantova	30.06.2025.	

Mjesto i datum

Rukovodilac organizacije

Prilog 2 – Izvještaj o realizaciji plana za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole

NAZIV ORGANIZACIJE		ORGANIZACIJA XY				
IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PLANA ZA RAZVOJ FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE ZA 2025. GODINU						
R/br.	COSO ELEMENT	PLANIRANA MJERA	ODGOVORNA ORGANIZACIONA JEDINICA	ROK ZA REALIZACIJU MJERE	STATUS REALIZACIJE (Da/Ne/U toku)	NAPOMENA
1.	KONTROLNO OKRUŽENJE	Pri narednom ažuriranju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji zadužiti Službu za pravne poslove za nadzor primjene Etičkog kodeksa.	Služba za pravne poslove	30.06.2025.	U TOKU	Izrađen nacrt izmjena i dopuna pravilnika, trenutno u proceduri usvajanja
2.	KONTROLNO OKRUŽENJE	Dopuniti postojeće relevantne interne akte sa odredbama u vezi sukoba interesa.	Služba za pravne poslove	30.06.2025.	DA	Dopunjena sljedeća dva pravilnika: (...)
3.	KONTROLNO OKRUŽENJE	Zadužiti Službu za pravne poslove da sačini plan obuka na nivou organizacije.	Služba za pravne poslove	30.06.2025.	DA	Plan edukacija broj _____ od _____ 2025. godine
4.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	Sačiniti registar rizika.	Koordinator za upravljanje rizicima	30.11.2025.	DA	Registar broj _____ od _____ 2025. godine
5.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	Odrediti organizacionu jedinicu/osobu unutar organizacije kojoj zaposleni mogu prijaviti sumnju na nepravilnosti i/ili prevare	Sekretar	31.12.2025.	U TOKU	Utvrđeno izmjenama i dopunama Pravilnika o unutr. organizaciji koji još nije usvojen
6.	KONTROLNE AKTIVNOSTI	Preispitati potrebu za ažuriranjem postojećih procedura	Služba za pravne poslove	31.12.2025.	DA	Sačinjen pregled internih akata
7.	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA	Donijeti IT sigurnosnu proceduru u organizaciji.	Odsjek za IT	31.12.2025.	DA	Procedura broj _____ od _____ 2025. godine
8.	PRAĆENJE I PROCJENA	Predvidjeti važećim internim aktima povremeno obavljanje naknadne kontrole po nalogu rukovodioca.	Odsjek za dodjelu grantova	30.06.2025.	NE	Zbog nedostatka kadrovskih kapaciteta aktivnost prenesena u narednu godinu.

Mjesto i datum

Rukovodilac organizacije

GI FUK – Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli

+

Prilog 1 - Plan za razvoj FUK

na potpis

Rukovoditelj organizacije

Prilog 1
Plan za razvoj FUK

Organizacija
Koordinator za FUK

GI FUK

Resorno ministarstvo ili
Ministarstvo finansija ili
FMF

Prilog 2 - Izvještaj o realizaciji plana za razvoj FUK

GI FUK – Godišnji izvještaj o FUK

Prilog 1 - Plan za razvoj FUK

**NAREDNA
GODINA
IZVJEŠTAVANJA**

PREPORUKE PRILIKOM IZRADE PLANOVA

- **Krenite od prethodnog GI FUK:** analizirajte slabosti navedene u izvještaju, vratite se na sva pitanja gdje je dat odgovor „Ne” a primjenjivo je na vašu organizaciju i razmislite šta možete učiniti da do kraja tekuće godine odgovor bude „Da”
- **Budite realni**-stavite mjeru koja je do vas, dakle moguća je
- **Budite precizni** –odredite rok u kojem je tu mjeru potrebno realizovati
- **Budite konkretni** – zadužite pravu osobu/organizacionu jedinicu, ali prvo je konsultujte prije nego navedete mjeru u akcionom planu
- **Uzmite u obzir:** preporuke iz izvještaja Ureda za reviziju institucija u FBiH, preporuke iz izvještaja interne revizije, uočene nedostatke iz Izjave o fiskalnoj odgovornosti (ukoliko ste obveznik popunjavanja Izjave)

Organizacija javnog sektora ima više **direktnih i indirektnih koristi** od uspostavljanja dobrog sistema internih kontrola.

Ove koristi se odražavaju na efikasnije upravljanje, veću odgovornost, smanjenje rizika i veću transparentnost.

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

UNAPRJEĐENO UPRAVLJANJE JAVNIM SREDSTVIMA

- Preciznije planiranje budžeta i bolje praćenje potrošnje
- Smanjena vjerovatnoća prekoračenja budžeta i nenamjenskog trošenja

SMANJENJE RIZIKA OD KORUPCIJE I PREVARA

- Interna kontrola omogućava otkrivanje i sprječavanje zloupotreba, prevara i sukoba interesa
- Jasne procedure i podjela odgovornosti smanjuju prostor za manipulacije

KORIST OD DOBRO RAZVIJENOG SISTEMA FUK

VEĆA PRAVNA SIGURNOST I USKLAĐENOST SA PROPISIMA

- Interni kontrolni mehanizmi obezbjeđuju usklađenost sa zakonima, pravilnicima i standardima.
- Smanjuje se rizik od pravnih sporova i kazni

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

POVEĆANJE POVJERENJA GRAĐANA I INSTITUCIJA

- Veća transparentnost i odgovornost doprinose većem povjerenju javnosti i međunarodnih partnera
- Olakšan pristup donatorskim sredstvima i fondovima EU koji zahtijevaju funkcionalne kontrole

UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI I EFEKTIVNOSTI RADA

- Bolje organizovani procesi, manji broj grešaka, ponavljanja i kašnjenja
- Brža realizacija projekata i pružanje javnih usluga
- Pravovremeno uočavanje slabosti i proaktivno donošenje odluka

BOLJA PRIPREMLJENOST ZA EKSTERNU REVIZIJU

- Kada su interne kontrole snažne, nalazi eksternih revizora su pozitivniji, a korektivne mjere se lakše sprovode
- Time se jača institucionalna reputacija

Pravna i ekonomska izdanja
za uspješno i zakonito poslovanje

BUDITE NA
PRAVNOJ STRANI

www.paragraf.ba - www.paragraf.rs

belma.islamovic@fmf.gov.ba

www.linkedin.com/in/belma-islamovic